
Blodets historie – fra Dracula til Dolkhalen

ANMELDELSER

SIV GYDA AANES

Spesialist i onkologi
Kreftavdelingen Nordlandssykehuset Bodø

Bernward Zeller

Blodige historier

Fakta og digresjoner om kroppens flytende organ. 269 s., ill. Oslo: Pax forlag, 2022. Pris NOK 399

ISBN 978-82-530-4331-9

Dr. Bernward Zeller, spesialist i pediatri og pediatriisk onkologi, har fordypet seg i blodet, vårt flytende og fantastiske organ. Ved første øyekast kan man tro at dette dreier seg om en krimbok, der spredte bloddråper spetter et tegnet dissekert hode. Men ikke la deg lure! Dette er en lettlest, grundig og gøy fagbok som veksler mellom fakta og historikk.

Boken er delt opp i fire hoveddeler med tilhørende underkapitler, rikt illustrert med fargerike bilder og tegninger som understøtter teksten. I første del tar forfatteren for seg blodets historie og hvordan de forskjellige blodcellene ble oppdaget, via årelating og blodets magi gjennom tusenvis av år.

I del 2 beskrives de forskjellige blodcellene med egenskaper og oppgaver. I kapitlet om leukocytter deler forfatteren en sterk historie fra egen karriere om et lite barn som dør av sepsis, og illustrerer dermed hvor essensielt immunforsvaret er. Videre tar han opp leukemier og historisk utvikling av behandling, og deler her en pasienthistorie om tøffe Tonje som, på tross av alle odds, har overlevd residiv av akutt myelogen leukemi etter første sykdomsdebut ni år gammel. Siste kapittel i del 2 omhandler trombocytter og blødninger. Visste du at den russiske revolusjon kanskje ble påvirket av den lille tsarens blødersykdom, og at tilgang på blod har spilt en rolle i store verdenskriger?

Blodtransfusjonens historie beskrives i del 3. Hvordan tilgang på blod påvirket andre verdenskrig og HIV-smitte blant bløderpasienter blir omtalt. Siste og fjerde del diskuterer blodige fremtidsvisjoner.

Boken henvender seg til et bredt publikum på tross av at det også er en grundig og oppdatert medisinsk gjennomgang av alle blodets oppgaver. Et lettlest og forståelig språk uten for mange medisinske termer, og fine illustrasjoner, gjør at både medisinerere og ikke-medisinerere vil ha stor glede av boken. Vekslingen mellom fakta, personlige historier fra egen karriere og historiske hendelser fungerer godt.

Om du er student, LIS på tur inn i hematologi eller onkologi, eller overlege som ønsker å lære mer historisk medisin, anbefales denne boken på det varmeste som en pause fra tørr litteratur. Jeg vil også tro at andre med interesse for kroppen kan lese boka med stort utbytte. Lurer du fortsatt på hva slags viktig rolle dolkhalens blåe blod har for deg i det daglige? Les *Blodige historier!*

Publisert: 12. juni 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.0233

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 12. februar 2026.